

frem forkastelig, og som man endog saa maa erkjende, hvad der blev udtalt af Proceskommissionen, stiller Jordringer til Forhørsdommerne, der ligesom ere psykologisk umulige, kan det ikke nytte Noget, at man klager over den Maade, hvorpaa de enkelte Personligheder anvende dette System, saa maa man gaa selve Systemet til Livs, og det er ogsaa det, man har været enig om fra alle Sider, om man end, hvad jeg beklager, ikke har opnaaet Enighed om, hvad man skal sætte i Stedet for det Bestaaende. Det foreliggende Lovforslag gaar jo ud paa, jeg vil ikke sige — thi det er vist ikke Forslagsstillerens Mening — at sætte fuldt ud en anden Retspleie i Stedet for den bestaaende i kriminelle Sager, men paa at hjælpe lidt paa det Bestaaende, saavidt det efter Forslagsstillerens Mening kunde lade sig gjøre. Naar det i Lovforslagets § 1 hedder, at en Defensor bliver at bestikke for den Sigtede, naar en offentlig Undersøgelse rettes imod ham for et Forhold, som efter sin Bestaafenhed kan medføre højere Straf end Bøder eller simpelt Fængsel, tror jeg, at der er en Feil, som man ogsaa finder andre Steder, og, om min Erindring ikke stuffer mig, ogsaa i Proceskommissionens Forslag, at man vil tage Bestaafenheden af Straffen i Betragtning og lægge den til Grund for den Fremgangsmaade, som skal følges under Sagen. Men dette tror jeg maa betegnes som en absolut Feil, thi om den Vedkommende, som er sigtet, kan blive idømt Straf, og af hvilken Bestaafenhed denne Straf i saa Fald maatte være, det er jo det, som skal fremgaa af selve Sagen, af Retsforhandlingen, af Vidneforhørene, kort sagt, af hele Sagens Behandling. Det er jo først det, som Domstolen skal sige og dømme i, naar Sagen er udprocederet og bliver optagen til Dom; men paa Forhaand at ville danne sig en Mening derom og derefter bestemme, hvorledes Fremgangsmaaden skal være, tror jeg maa betragtes som en absolut Feil. Det finder man heller ikke i den norske saakaldte Jurylov — dens Titel er lidt udførligere — af 1ste Juli 1887, en Lov, der, om jeg ikke feiler, vil træde i Kraft nu den 1ste Januar 1889. Saavidt jeg har forstaaet denne Lov, sætter man som Regel, at naar Vedkommende tiltales efter en vis Straffeparagraf, følger deraf, at den og den Fremgangsmaade skal bruges. Det kommer altsaa an paa, hvad han tiltales for, men ikke paa, hvad Mening man forud kan danne sig om Bestaafenheden af den Straf, som det Forhold, han er tiltalt for, i det givne Tilfælde vil blive. Jeg savner ogsaa i For-

slagets § 1 en Bestemmelse om Anklagemyndigheden. Jeg gaar ud fra, at det ikke kan være anderledes, end at der maa være, naar man ikke overlader det Hele til Dommeren alene, en Anklager og en Forvarer. At sætte en Anklager alene uden Forvarer vilde være en Uretfærdighed, og det er ligeledes en Uretfærdighed, der kan føre til en skjæv og urigtig Bedømmelse af Forholdet, at sætte en Forvarer eller en Defensor, uden at han har den tilstrækkelige Modvægt i en Anklager. Det er jo først, og det er bekendt, naar en Sag procederes fra begge Sider, at man kan haabe at komme til et virkelig retfærdigt Resultat. Hvad § 2 angaar, saa antyder det første Punktum det Princip, som ligger til Grund for Paragrafen, nemlig at Defensor er berettiget til at overvære Forhørene og varetage den Sigtedes Tarv under disse. Men naar der nu er Spørgsmaal om, hvorledes Defensor skal gjøre dette, og hvilke Bemyndigelser han i denne Retning har, saa beskriver Paragrafen dette nærmere i sin følgende Del. Men der tror jeg, at det langt fra er udtalt med tilstrækkelig Klarhed og heller ikke med tilstrækkelig Bestemthed, hvilken den Virksomhed er, som Defensor er berettiget til at udøve. Der staar, at han kan rette Spørgsmaal og andre Henvendelser til Dommeren og gennem denne til den Sigtede og andre i Sagen Mødende; men det er en Omvei, og som bekendt en Omvei, man i de nyere Proceslove har billet undgaa, at man skal spørge gennem Dommeren, og at Dommeren igjen skal bringe Svaret paa Spørgsmaalet til den, der har spurgt. Det kan ikke undgaaes derved, at hvorledes Spørgsmaalet stilles, kommer noget til at bero paa Dommerens Opfattelse af, hvad den Spørgende vil, og hvorledes Svaret gives og Svaret tilføres — hvilket jo altsaa sker gennem Dommeren, gennem hvem det ogsaa skal berettes til den Spørgende, — kommer ogsaa noget til at bero paa Dommerens Opfattelse af, hvad der siges. Men dertil kommer, at naar man ikke stiller Dommeren saaledes, at han hverken er Anklager eller Forvarer, men kun Dommer, men stiller ham saaledes, som Lovforslaget gjør, saa at han i Virkeligheden beholder sin Anklagevirksomhed, og denne koncentrerer sig paa meget mere paa ham, som Forslaget ikke stiller en Aktor ved Siden af Defensor, kommer man egentlig til det Forhold, at Dommeren paa den ene Side, som den, der anklager, og Defensor paa den anden Side, som den, der forvarer, komme til at staa som to modsatte Parter, og naar saa den ene Part skal spørge og kun maa modtage Svar gennem den anden Part og